Chapter 3:

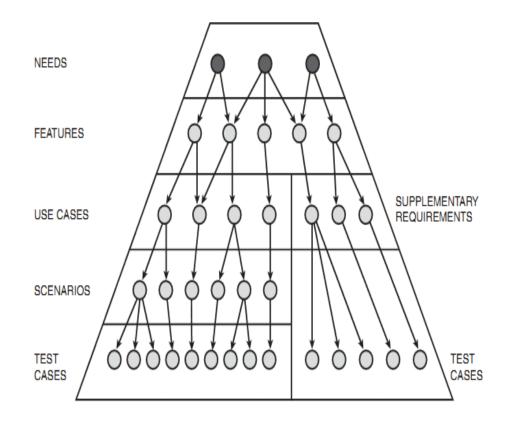
THU THẬP VÀ PHÂN TÍCH YÊU CẦU

(Requirements Elicitation & Analysis)



Mục tiêu

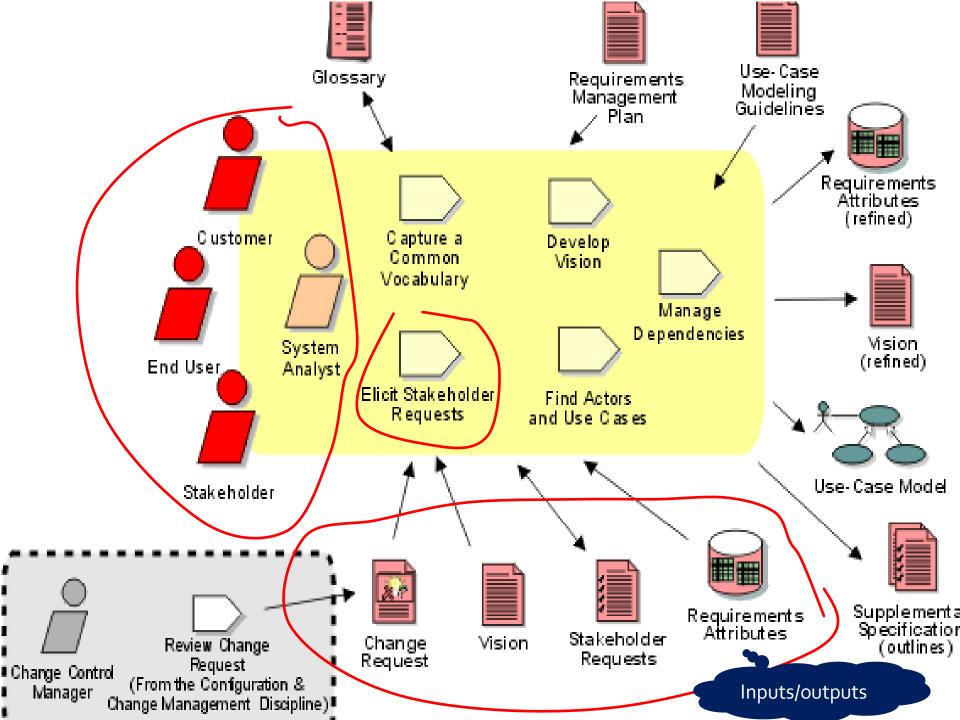
Thu thập, phân tích nghiệp vụ để xác định các yêu cầu mức đỉnh của kim tự tháp.



Nội dung

- 1. Thu thập, phân tích y.cầu Luồng công việc chi tiết
- 2. Các kỹ thuật thu thập yêu cầu
- 3. Quản lý yêu cầu (need)
- 4. Các khung nhìn phân tích yêu cầu

- Các hoạt động chính:
 - Xem hình (dưới)



- Các công việc chính
 - 1. Xác định nguồn gốc y/c, stakehoders liên quan.
 - 2. Áp dụng kỹ thuật thu thập yêu cầu phù hợp với các đối tượng stakeholder
 - 3. Phân tích k.q thu thập & hình thành y.c (NEED)
 - 4. Quản lý và truy xuất các y.c (NEED)

- Một số ví dụ về nguồn gốc y/c:
 - Các kết quả phỏng vấn hoặc kết quả sử dụng kỹ thuật thu thập yêu cầu cụ thể.
 - Change Request (CR)
 - Statement of work/ Request for proposal
 - Mission statement/Problem statement
 - Business rules/Laws and regulations
 - Legacy systems
 - Business models (BA)

- Stakeholder chính:
 - Khách hàng
 - Người dùng cuối
 - Các bên liên quan
 - Vận hành sp, chuyên gia, đối thủ cạnh tranh, đối tác phát triển, thành viên phát triển, ...

- Phân tích stakeholder
 - Ví dụ:
 - Xét dự án "Online Travel Agency"
 - DS các Stakeholder (xem bảng)

Kiểu Stakeholer	Stakeholder
Khách hàng	Chủ sở hữu công ty du lịch (owner)
Người dùng cuối	 Người dùng 1 từ USA (user1); Người dùng 2 từ Pháp (user2); Người chủ sở hữu công ty Du lịch Bộ phận phục vụ khách hàng (customer service representative -CSR) Bộ phận cung cấp khách sạn (hotel provider) Các hãng cung cấp xe thuê (car rental agent) Đại diện các hãng hàng không (airline rep) Quản trị nội dung (content manager) Quản trị viên/bảo trì hệ thống (administrator)
Nhà phát triển	Quản trị nội dung; Quản trị viên/bảo trì hệ thống; Người phát triển.
Người đóng góp	•Bộ phận cung cấp khách sạn; Công ty cho thuê xe; Đại diện các hãng hàng không.
Nhà cung cấp chính sách, quy chế	Công ty cung cấp webhosting (website hosting company)
Khác	Các hệ thống đặt trước mua vé/hãng hàng không.

Nội dung

- 1. Thu thập và phân tích yêu cầu
- 2. Các kỹ thuật thu thập yêu cầu
- Tiến trình thu thập và phân tích yêu cầu (NEED)
- 4. Quản lý yêu cầu (need)
- 5. Các khung nhìn phân tích yêu cầu

- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường hợp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios UCD)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

- Nhóm kỹ nghệ yêu cầu đặt các câu hỏi cho stakeholder về hệ thống hiện thời đang được sử dụng, về hệ thống được phát triển; thu thập các yêu cầu từ các trả lời của stakeholder.
- Hai loại câu hỏi được sử dụng:
 - Các câu hỏi đóng;
 - Các câu hỏi mở (để khám phá các vấn đề chưa rõ ràng).

- Để buổi phỏng vấn thành công nên có sự chuẩn bị sẵn và tuân theo các hướng dẫn phỏng vấn
 - Hướng dẫn?

- Tiến hành đặt cuộc hẹn phù hợp với thời gian của người được phỏng vấn
- Chuẩn bị tốt: Tìm hiểu kỹ về người được phỏng vấn
- Đúng giờ
- Có kế hoạch cho cuộc phỏng vấn:
 - + Giới thiệu bản thân và mục đích
 - + Sử dụng câu hỏi mở để bắt đầu
 - + Luôn chú ý vào trả lời
 - + Có kế hoạch cho nội dung chính
 - + Kết hợp câu hỏi đóng và mở
 - + Luôn bám sát các trình bày và phát triển chi tiết
- + Luôn cung cấp các thông tin phản hồi, ví dụ: "Cho phép tôi trình bày lại điều ông vừa nói..."
 - + Hạn chế ghi chép nếu thấy không tiện
 - + Có kế hoạch kết thúc
 - + Tóm tắt nội dung, yêu cầu hiệu chỉnh
 - Yêu cầu làm chính xác, đánh giá lại ghi chép
 - Cho biết ngày tháng họ sẽ nhận được báo cáo
 - + Thống nhất lại ngày lấy lại bản hiệu chỉnh
 - Xác nhận lại lịch làm việc

- Sử dụng mẫu phỏng vấn có sẵn
 - See <u>link</u>

- Hình thức phỏng vấn
 - Phỏng vấn 1 − 1;
 - Phỏng vấn 1 − n.



- Phỏng vấn 1-1
 - Ví dụ: website online travel agency
 - Xem <u>link</u>

Interviews

- Hình thức phỏng vấn
 - Phỏng vấn 1-1;
 - Phỏng vấn 1 − n.

Group Interview - Kích cỡ nhóm: 2 - 4 người - Dự án yêu cầu ít thời gian hơn - Có thể phát hiện các yêu cầu tiềm ẩn - Đạt được tập yêu cầu đầy đủ hơn trong khoảng thời gian ngắn hơn - Phát hiện các mập mờ trong yêu cầu

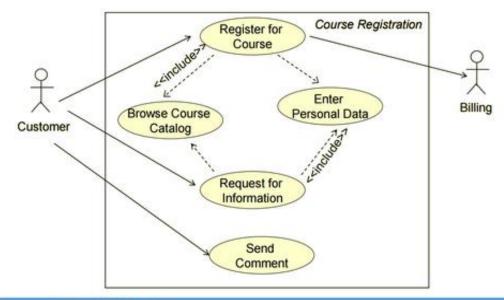
Tạo môi trường không thoải mái
 Có thể nẩy sinh sung đột

Mất thời gian điều khiển thảo luân

- Là kỹ thuật phổ biến,
- Không hữu ích khi muốn hiểu biết các yêu cầu miền
 - Diễn đạt = các thuật ngữ miền => gây khó hiểu.
 - Nên phân tích nghiệp vụ (BA)
- Tốn thời gian
 - Thường áp dụng cho các stakeholder có độ ưu tiên cao.

- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường hợp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

- Use Cases & Scenarios (UCD)
 - Stakeholder mô tả các yêu cầu qua mô hình UC và các kịch bản tương ứng.
 - Ví dụ (xem hình)



Name	Course Registration	
Actors	Student and University System	
Description	It shows how a student can register for a course and view personal info	
Pre-condition	The student is logged in	
Post- condition	The student registered his/her course list for the semester.	
Actions(Main Scenario)	 Student will press on "Course Registration" from Home Page. Select desired courses for the next semester. Enter personal info. Press on "Register". Confirmation message upon success. Student can view his/her personal info. 	
Exceptions	#3 User entered invalid input, thus, an error message will be displayed	

Use Cases & Scenarios



Use case ~ Stories: Mô tả chi tiết cách thức tiến trình cụ thể được thực hiện để đạt được một mục tiêu nghiệp vụ bằng cách chỉ rõ những ai (actors), thực hiện những tương tác gì với hệ thống.

Authority State

Francisco

State Comment

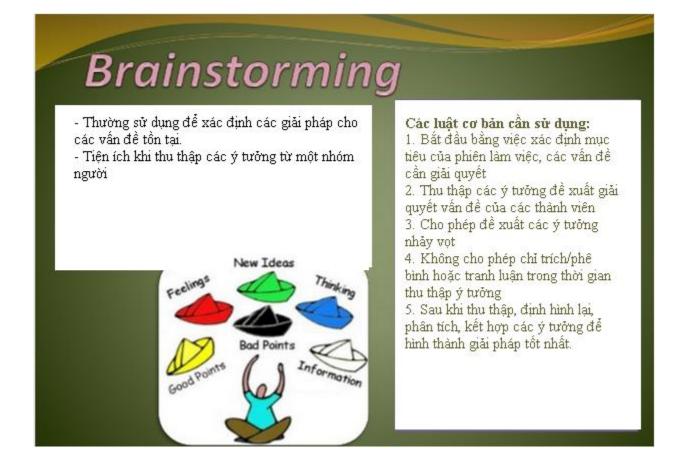
State Co

Benefits

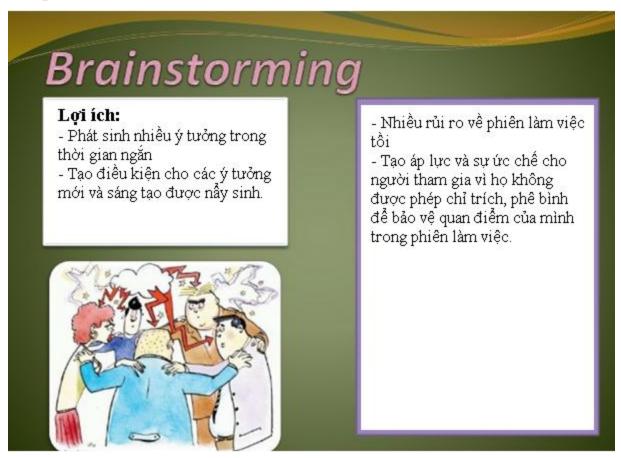
Risks & Drawbacks

- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường họp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

Brainstorming

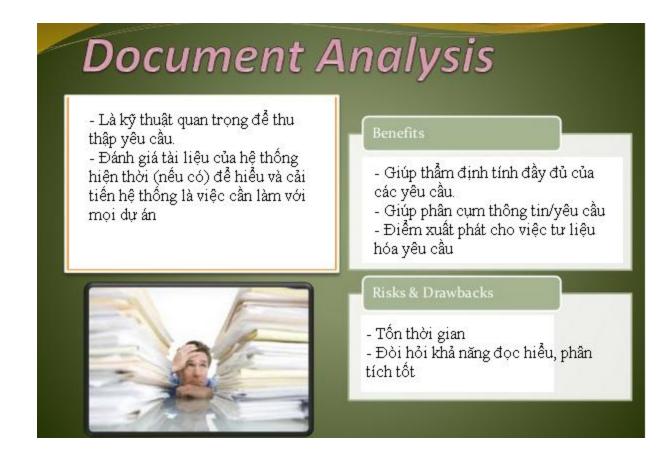


Brainstorming



- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường họp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

Document Analysis



- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường họp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

Workshop

- Gặp gỡ nhiều kiểu stakeholder khác nhau
 - Dễ đạt được tập yêu cầu đầy đủ,
 - Thích hợp với các hệ thống lớn, phức tạp,
 - Nhiều kỹ thuật thu thập yêu cầu khác có thể kết hợp đồng thời trong hội thảo
 - Focus group,
 - Interface analysis,
 - Story broading,
 - facilitated sessions,
 - . . .

Workshop



- Là kỹ thuật thu thập thường được sử dụng trong thực tế.
- Cho phép thu thập yêu cầu mới
- Nhận các phản hồi giá trị từ khách hàng về sản phẩm
- Cơ hội để tinh chế, xét duyệt và thẩm định các yêu cầu đã được thu thập.



Benefits

- Tiến trình được quản lý với các đối tượng tham gia cụ thể.
- Tạo cơ hội tốt để xét duyệt và hoàn thiện các yêu cầu đã thu thập
- Nhanh chóng đạt được các quan điểm khác nhau từ phía khách hàng

Risks & Drawbacks

- Phải hợp nhất các nhóm chuyên môn khác nhau.
- Bị ảnh hưởng bởi các thành viên vượt trôi
- Đòi hỏi kỹ năng điều khiển tốt.

Workshop

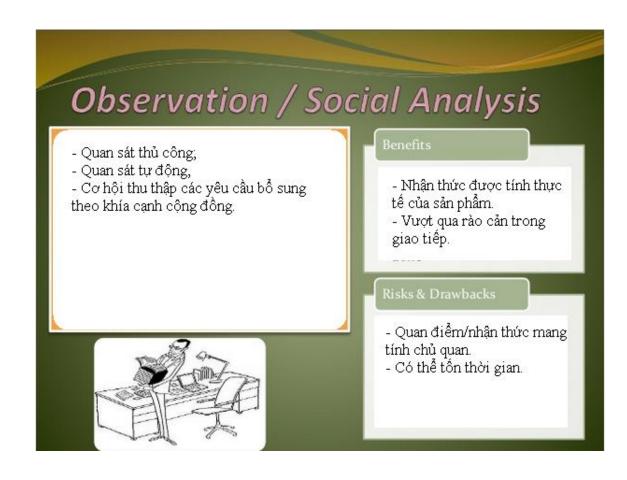
Kết hợp k.t story board để thu thập yêu cầu về giao

diện p.m



- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường họp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

Observation



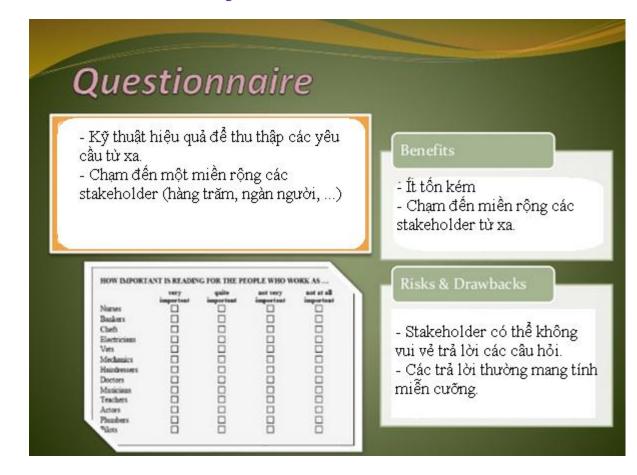
- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường họp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

Prototyping



- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường họp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

Questionnaire and survey



- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường họp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JÅD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

Joint Application Development (JAD)

- ~ chuỗi các hội thảo
 - Nhiều đối tượng cùng tham dự (các bên liên quan, chuyên gia lĩnh vực, người dùng cuối, kiến trúc sư phần mềm, các nhà phát triển;
 - Mục đích: xác định và đặc tả chi tiết các khía cạnh của hệ thống.
 - Thành công của các phiên JAD:
 - => đạt được sức mạnh tổng hợp của nhóm/phiên.

- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường họp sử dụng và kịch bản (use cases & scenarios)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

Software analysis

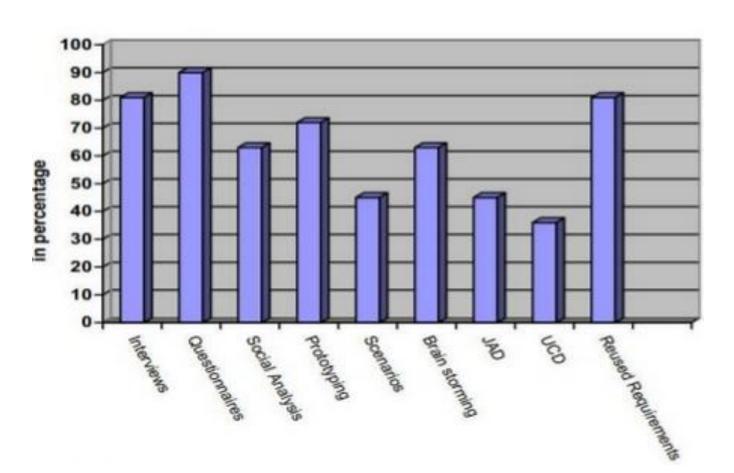
- Kỹ thuật thông dụng và hiệu quả
 - Phân tích phần mềm cũ, tương tự và các phần mềm liên quan
 - Tái sử dụng các artifacts có giá trị
 - Tạo cơ hội cạnh tranh sản phẩm.

- 1. Phỏng vấn (interviews)
- 2. Trường họp sử dụng và kịch bản (UCD)
- 3. Phiên làm việc tập trung (brainstorming sessions)
- 4. Phân tích tài liệu (document Analysis)
- 5. Hội thảo (workshops)
- 6. Quan sát (Observation)
- 7. Mẫu thử (prototyping)
- 8. Điều tra (questionnaires) và khảo sát (survey)
- 9. Phát triển ứng dụng kết nối (Joint Application Development JAD)
- 10. Xem xét phần mềm (requirements reuse)
- 11. Phân vai (role playing)

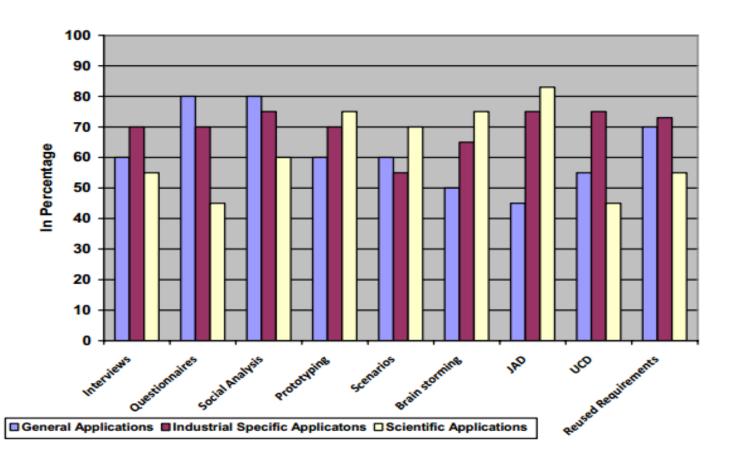
Role playing



Tính hiệu quả của các kỹ thuật thu thập yc



Tính hiệu quả của các kỹ thuật/kiểu ứng dụng



- Lựa chọn kỹ thuật phù hợp?
 - 1. Đặc điểm của kỹ thuật

	Interview	JAD	Question -naires	Documen t Analysis	Observati on
Type of information	As-is, improves, to-be	As-is, improves, to-be	As-is, improves	As-is	As-is
Depth of info	High	High	Medium	Low	Low
Breadth of info	Low	Medium	High	High	Low
Info integration	Low	High	Low	Low	Low
User involvement	Medium	High	Low	Low	Low
Cost	Medium	Low- medium	Low	Low	Low- medium

As-is: understanding current system

Improves: identifies improvements

To-be: developing the new system

- Lựa chọn kỹ thuật phù hợp?
 - 2. Đối tượng stakeholder;
 - 3. Ngữ cảnh áp dụng
 - Ví dụ:
 - Yc về giao diện => chọn thẻ sự kiện.
 - Giải quyết các vấn đề liên quan đến yêu cầu => phiên làm việc tập trung
 - Giải quyết xung đột, phân loại, gán độ ưu tiên, mối liên hệ yêu cầu, hiểu chi tiết hơn yc => Hội thảo
 - Phát hiện các tình huống phát sinh khi vận hành sản phẩm => phân vai.

- Lựa chọn kỹ thuật phù hợp nên dựa vào:
 - Ví dụ 1:
 - Xét dự án Online Travel Agency (xem bảng dưới)

Stakeholder	Kỹ thuật	Lý do lựa chọn
1. Travel Agency Owner	 - Interview, -Workshop: [Tham khảo mẫu phỏng vấn trong tài liệu]. 	 Đối tượng có quyền ưu tiên cao nhất Mẫu kịch bản phỏng vấn: khá tốt đề thu thập yêu cầu ban đầu. Workshop: nhằm phân loại, giảm thiểu xác suất hiểu sai yêu cầu.
2. Hotel Provider, Car rental agent, Airline representative.	- Questionnaires	 Cả 3 công ty này đều nằm ở các vị trí khác nhau, khó gặp gỡ. Vấn đề về khoảng cách Họ có nhiều điểm chung: đều là các bộ phận cung cấp dịch vụ.
- Workshop, - Prototyping (mẫu thử giao diện trên giấy)		 -Hội thảo cung cấp nhiều cơ hội hiểu các yêu cầu chi tiết hơn. ⇒Đa dạng các loại yêu cầu -Có thể gặp trực tiếp nhóm phát triển -Prototyping: giúp thu thập các yêu cầu về giao diện, kịch bản vận hành. -Giải quyết các vấn đề về yc.

Stakeholder	Kỹ thuật	Lý do lựa chọn
4. User 2	- Document (e-mail)	 User 2 ở đất nước khác, không thể gặp trực tiếp. Chạm đến miền rộng các đối tượng stakeholder Họ có thể gửi bản tổng hợp các yêu cầu qua email.
5. Customer service representative	- Role playing	• Thực hiện các giao dịch với khách hàng. Nhiều tình huống thực tế phát sinh, có thể lường trước khi áp dụng kỹ thuật này.
6. Administrator,Content manager.Developper.	-Workshop	 Có thể tập hợp, nhiều điểm quản trị chung Khác hội thảo vì không yêu cầu chuẩn bị nhiều tài liệu hình thức.

- Ví dụ: Hệ đăng ký khóa học online
 - y.c là một phát biểu bài toán:
 - Xem <u>link</u>

Nội dung

- 1. Thu thập và phân tích yêu cầu
- 2. Các kỹ thuật thu thập yêu cầu
- 3. Thu thập, phân tích yêu cầu (NEED)
- 4. Quản lý yêu cầu (need)
- 5. Các khung nhìn phân tích yêu cầu

3. Thu thập & phân tích yêu cầu

- Ví dụ 1:
 - Dự án Online Travel Agency
 - 1. Kết quả thu thập yêu cầu (kết quả): LinkNeeds
 - 2. Phân tích xác định yêu cầu
 - Highlightnhững phần text xác định yêu cầu (need)
 - Xác định và gán giá trị thuộc tính
 - Original;
 - Stakeholder priority.
 - => Kết quả: LinkNeeds
 - 3. Tài liệu đặc tả yêu cầu (need)
 - Stakeholder Request Document

Nội dung

- 1. Thu thập và phân tích yêu cầu
- 2. Các kỹ thuật thu thập yêu cầu
- 3. Tiến trình thu thập và phân tích yêu cầu (NEED)
- 4. Quản lý yêu cầu (need)
- 5. Các khung nhìn phân tích yêu cầu

4. Quản lý yêu cầu

- Các yêu cầu (NEED) được quản lý bởi
 - 1. Tài liệu stakeholder request
 - 2. Dự án quản lý yêu cầu
 - Tạo dự án quản lý yêu cầu
 - Cập nhật yêu cầu và các thông tin liên quan (thuộc tính, dấu vết, thay đổi,) tại tầng NEED
 - => Cần đảm bảo tính nhất quán trong quản lý các yêu cầu
 - Highlight phần text yêu cầu để sinh tự động yc trong CSDL dự án.
- Ví dụ: dự án Online travel Agency

Nội dung

- 1. Thu thập và phân tích yêu cầu
- 2. Các kỹ thuật thu thập yêu cầu
- 3. Tiến trình thu thập và phân tích yêu cầu (NEED)
- 4. Quản lý yêu cầu (need)
- 5. Các khung nhìn phân tích yêu cầu

5. Khung nhìn phân tích yêu cầu

- Khung nhìn
 - Hiển thị kết quả truy xuất yc trong CSDL.
 - Khác nhau/công cụ
 - Ví dụ: RequisitePro
 - 3 kiểu khung nhìn của RequisitePro
 - 1. Ma trận thuộc tính (*)
 - Ví dụ: Dự án Online Travel Agency
 - Truy xuất các need/nguồn gốc.
 - Truy xuất các need/độ ưu tiên stakeholder.
 - 2. Ma trận dấu vết
 - 3. Cây dấu vết (*).

Tổng kết

Chương này trang bị các kiến thức liên quan đến tầng đầu tiên trong kim tự tháp yc. Việc xác định các yêu cầu thuộc tầng này và cách thức quản lý chúng cũng được đề cập ở đây.

Danh sách chủ đề

A/Danh sách các dự án:

- 1. Dự án trung tâm mua sắm trực tuyến (Online shopping mall)
- 2. Dự án ATM?
- 3. Dự án LIBSYS?
- 4. Dự án Online training system?
- 5. Dự án Online medical records management system?

Danh sách chủ đề

- Khai thác các công cụ hỗ trợ thu thập y.cầu
- 1. Chủ đề 1:
 - Eliciting Stakeholder Requests Using Rational ClearQuest
- 2. Chủ đề 2:
 - Eliciting Stakeholder Requests Using Rational RequisitePro
- 3. Chủ để 3
 - Managing Stakeholder Requests Using Rational ClearQuest and Rational RequisitePro
- 4. Chủ đề 4:
 - Thu thập và quản yêu cầu sử dụng Jira
- 5. Chủ đề 5:
 - Thu thập, phân tích yêu cầu sử dụng BA ~ mô hình hóa nghiệp vụ

KIỂM TRA GIỮA KỲ